

TID I

JAG, ANDERS ERIKSSON, GAMMAL SPELMAN:

Jag spelar om midsommaraftonen på Ekekullen, där byns folk rest sin stång och håller sin vaka. Min plats är inne i den gamla ihåliga eken, där en bräda är fastspikad som säte åt spelmannen. Här sitter jag med min fiol djupt inne i den ruttande ekens ålderdom och spelar till dans för ungdomen.

I mer än fyrtio år har jag varit med på Ekekullen och spelat midsommarnatten. I min ungdom kunde jag unna mig att bli krusad, när de bad mig komma till vakan med fiolen. Då var jag ensam spelman, då hade de ingen annan att anlita. Numera blir jag tillfrågad av gammal vana och bara vid midsommar. Det har växt upp

andra spelmän, som hanterar andra instrument. Det skall vara dragspel nu. Fiolen är inte längre ensam herre. Min fiol är för gammal, mina låtar är för gamla, jag själv är för gammal: Jag är över sextio år. Det finns yngre spelmän. Nu är jag bara anlita för att avlösa en yngling, som spelar dragspel. Och en gång om året, vid midsommar, lider man gott att höra fiolspel. Nu vågar jag inte vara nödbedd, nu är jag inte outhärlig. Jag är satt åt sidan och är inte mer den ende på spelmanstronen i den ihåliga eken.

Här på Ekekullen, i vår gamla slätteräng, har midsommarvakan firats så långt någon kan komma ihåg. Lämpligare samleplats än denna kulle i vårt bol kan inte uppletas i omnejden. Marken är klåk och växtlig med blomster och gräs av alla de slag, och runt omkring står de gamla ekarna, som varit sig alldeles lika så länge jag har levat. De är de orörliga, tålmodiga, långsamma träden, som sakta växer upp och lika sakta tynar av; redan när jag som pojke lekte kurragömma kröp jag in i den ihållighet, där jag i kväll, femtio år senare, sitter och spelar: Så länge varar ekens ålderdom. Och här mellan de stora ekarna, på kullens krön, är marken jämn och slät och lagd av Gud som ett golv för de

dansandes fötter. Nedanför kullen ligger en rinnande ängskälla, där man kan dricka, när man dansat sig svettig och törstig. När jag slutar spela och människoglammet avtager ett enda ögonblick, så hör jag den källan sorla.

Men jag går hellre med min fiol till andra dansplatser. Här på Ekekullen har jag aldrig känt den rätta spellusten. Jag har spelat vid vägskaål, på logar, lekstugor och dansbanor, och jag har gjort det med den rätta hågen. Men här i vår slätteräng känns händerna fumlige och fiolsträngarna sträva och motvilliga. Det är kanske inbillning, jag blir ofta lurad av min inbillning. Det förhåller sig nog så, att jag vet för mycket om den här platsen. Jag vet sanningen om den mark, där de unga dansar i kväll. Jag känner Ekekullens hemlighet.

Det är inbillningen, som ställer fram bilder för mig ur det gångna. Ungdomen vet ingenting eller vill ingenting veta, den bryr sig inte om historier, som hände för flera hundra år sedan. Jag går tämligen ensam om min vetskap om detta ställe.

Fastän jag känner kullens hemlighet kommer jag hit varje år och spelar på vakan. För det är numera den enda gången på året, då jag blir om-